

Samenvatting

“Gebeurt soms, in de hitte van het spel.”

“In deze vereniging, met vele nationaliteiten, heerst onderling veel respect: volwassen mensen dus!”

“Vrijwel iedereen wordt hier ‘normaal’ behandeld”

< citaten leden van sportverenigingen in Schagen >

Art. 1 Noord-Holland-Noord liet het tolerantieklimaat op sportverenigingen in de regio Noord-Holland Noord onderzoeken. Met de resultaten van dit onderzoek kunnen gemeenten en sportverenigingen hun tolerantiebeleid beter afstemmen en nader vormgeven. In de hele regio gaven bijna duizend mensen die bij een sportvereniging betrokken zijn hun mening door middel van een online vragenlijst. Daarnaast gaven ook nog ruim driehonderd sporters die geen lid zijn van een sportvereniging hun beeld van de tolerantie in de sport. Van dit onderzoek is een integraal rapport verschenen.

Deze samenvatting bevat de belangrijkste resultaten van een onderzoek onder 175 inwoners van Schagen: 90 leden en 85 niet-leden van Schager sportverenigingen. Voor de resultaten van het parallelle onderzoek onder bestuurders van sportverenigingen is gebruik gemaakt van de resultaten uit heel de regio Noord-Holland noord.

Sportverenigingen voelen brede verantwoordelijkheid

Uit de integrale rapportage blijkt dat bestuurders van sportverenigingen van mening zijn dat de verantwoordelijkheid van een sportvereniging verder reikt dan alleen de beoefening van sport. Bijna alle bestuurders in de regio (91%) vinden dat een sportvereniging ook verantwoordelijk is voor het bevorderen van positieve omgang van mensen met elkaar. Bijna driekwart is van mening dat de sportclub een rol heeft in de opvoeding van de jeugd.

Maar daarbij hebben sportclubs wel wat hulp nodig. Ruim de helft van de sportbesturen vindt dat de gemeente een belangrijke taak heeft in het ondersteunen van sportverenigingen bij het bestrijden en voorkomen van pesten, discriminatie en buitensluiten. Een vijfde van de bestuurders vindt dat zijzelf de deskundigheid ontberen om alle problemen het hoofd te bieden die zich op en rond het veld voordoen.

Een deel van de scheidsrechters, trainers en begeleiders geeft aan meer ondersteuning vanuit hun club te wensen in het omgaan met of voorkomen van conflicten. Een vijfde deel van de bestuurders (20%) is van mening dat de club hieraan inderdaad meer zou moeten doen. De trainers, begeleiders en scheidsrechters denken hierbij onder meer aan het bieden van voorlichting en informatie (films, thema-avonden), het instellen van een vertrouwenspersoon en het bieden van coaching aan vrijwilligers.

Eén op de vijf sportbesturen is van mening dat de taak van een sportvereniging zich beperkt tot sport alleen.

Clubs werken op lokaal niveau weinig samen

Driekwart van de sportverenigingen (NHN) werkt wel eens samen met andere partijen op het gebied van tolerantie. Vooral de landelijke sportbond is daarbij een belangrijke partij, maar ook leden die toevallig goed zijn in het omgaan met conflicten worden ingezet.

Het komt maar weinig voor dat een sportvereniging samenwerkt met een buurtvereniging of met het lokaal welzijnswerk. Ruim de helft van de sportclubs werkt op dit gebied ook nooit samen met de politie of met de gemeente. Die geringe samenwerking verklaren de meeste besturen uit het feit dat er weinig aan de hand is op hun club. Ook zeggen veel bestuurders dat ze de problemen zelf wel aan kunnen.

RESULTATEN SCHAGEN

Sfeer, veiligheid en respect scoren dikke acht

Hoe beleven leden bij Schagense clubs de tolerantie op hun vereniging? Over het algemeen zijn de leden dik tevreden over de sfeer, de veiligheid en het onderling respect op hun club. Zij kennen gemiddeld het rapportcijfer 8,2 toe voor zowel het respect als voor de veiligheid op de vereniging.

Gemiddeld kennen de leden hun club het rapportcijfer 8 toe voor de inzet om discrimineren, pesten en buitensluiten tegen te gaan.

De meeste leden durven op de club voor hun mening uit te komen en zij kunnen er zichzelf zijn. Drie procent van de leden geeft aan hun uiterlijk op de club aan te passen om niet teveel af te wijken.

Andere seksuele gerichtheid is voor weinigen een probleem

Iemand van niet-Nederlandse herkomst zal op de club volgens 78% van de leden daardoor geen problemen ondervinden. Veel leden oordelen hierover neutraal of zeggen het niet te weten. Driekwart van de leden meent dat een mede-sporter met een andere seksuele gerichtheid daarvan op de club geen moeilijkheden zal ondervinden. Drie procent denkt van wel en de rest weet het niet. Twee procent van de leden uit Schagen verwacht dat sporters met een beperking of chronische ziekte problemen zullen ondervinden op de vereniging.

Leden hebben rondom deze onderwerpen vaak 'geen mening'. Of dit betekent dat de nagevraagde onderwerpen op de club dus niet spelen, leden er liever niet over praten of er eenvoudigweg geen zicht op of geen mening over hebben, blijft onbekend. Geconcludeerd kan worden dat er geen zicht is op de opvattingen van een groot deel van de leden van sportverenigingen.

Eén op de vijf leden ziet maandelijks incidenten op de club

Het gaat niet altijd goed op de sportvereniging. 17% van de leden ziet ten minste maandelijks dat er op de club wordt geroddeld, tien procent hoort geregeld vervelende opmerkingen en negen procent neemt met regelmaat schelden waar. Pesten wordt door twee procent waargenomen.

Niet-leden zien sportclubs als minder tolerant

Aan het onderzoek deden ook 85 inwoners van Schagen mee die niet sporten of dit buiten clubverband doen. Van de sporters die geen lid van een vereniging zijn, geeft een meerderheid aan dat ze liever buiten een vereniging sporten en/of dat hun sport niet in clubverband wordt aangeboden. Voor tien procent is de reden dat zij zich bij een sportvereniging niet thuisvoelen. Een klein deel van deze mensen geeft aan zich bij een club onzeker, 'niet welkom' of 'sociaal een buitenbeentje' te voelen.

De niet-leden uit Schagen hebben gemiddeld een minder gunstig beeld van de tolerantie op sportclubs dan leden: veertien procent van de niet-leden meent dat iemand met een handicap of chronische ziekte extra risico loopt om te worden gepest of buitengesloten bij een sportvereniging. Zestien procent denkt dat het voor homo's, lesbiennes en biseksuelen lastig is bij een sportvereniging.

Drie op de tien leden ervaart ongewenst gedrag aan den lijve

Ruim een kwart (26%) van de sportleden (of ouders van leden) uit Schagen wordt zelf wel eens slachtoffer van ongewenst gedrag op de club. In de meeste gevallen gaat het om roddelen en het maken van vervelende opmerkingen. Ook komt pesten, uitschelden en buitensluiten voor. Geen van de leden heeft op de club een ervaring met geweld of bedreiging opgedaan.

De 'dader' van het ongewenst gedrag is in de meeste gevallen een lid van de eigen club. Soms gaat het om een lid van een andere vereniging, of om het publiek van een andere vereniging. Incidenten vinden vooral plaats tijdens wedstrijden, met name thuis of tijdens de training.

In veertig procent van de gevallen heeft het slachtoffer van de pesterij of roddel er 'op een rustige manier' iets van gezegd tegen de dader. Negen procent loopt uit de situatie weg zonder iets te zeggen en eenzelfde percentage gaat er verbaal tegenin.

De impact van de meeste incidenten is bij de meerderheid gering. Negen procent van de leden met een negatieve ervaring ondervindt 'een beetje last' van het incident. De meeste leden hebben er geen last van en zestig procent praat er dan ook nadien met niemand meer over. Leden die er wel over praten, doen dat meestal met de trainer/begeleider of met familie.

Meerderheid scheidsrechters, trainers en begeleiders voelt zich ondersteund

De meerderheid van de scheidsrechters, trainers en begeleiders uit Schagen¹voelt zich voldoende ondersteund vanuit de vereniging in geval van conflicten. Driekwart weet hoe te handelen in geval van pesten, discriminatie of buitensluiten. Ze weten ook bij wie ze in de club hiervoor terecht kunnen.

Leden die ongewenst gedrag in de club meemaken, gaan daarmee in de eerste plaats naar iemand van het verenigingsbestuur of naar een trainer/begeleider. Iets minder dan driekwart zou zich tot een vertrouwenspersoon wenden. Zes procent van de leden weet niet naar wie ze toe kunnen gaan bij de club in geval van pesten of discriminatie.

Leden hebben weinig zicht op tolerantiebeleid van hun club

Minder dan de helft van de leden (47%) weet hoe hun vereniging omgaat met conflicten en intolerantie. Leden zijn over het algemeen niet ontevreden over het tolerantiebeleid van hun club, maar ze zijn er veelal eenvoudigweg niet (goed) van op de hoogte.

Meer informatie van de club naar de (ouders van) leden is gewenst, zo vinden de leden van de Schagense sportverenigingen. Ze brengen onder meer de volgende ideeën naar voren:

- anoniem meldpunt / vertrouwenspersoon / bemiddelaar instellen;
- nieuwsbrief inzetten;
- betrokkenheid van de ouders bevorderen;
- duidelijke(r) gedragsregels;
- duidelijkheid van waar men met klacht heen kan;
- direct en duidelijk optreden tegen overtreders.

Als succesfactoren voor een tolerante vereniging noemen ze onder meer:

- alle leden regelmatig gemengd met elkaar laten sporten, ongeacht niveau, leeftijd, afkomst etc.;
- de bewust open sfeer.

---

¹ Dit was maar een klein deel van de leden, namelijk 17 personen.